

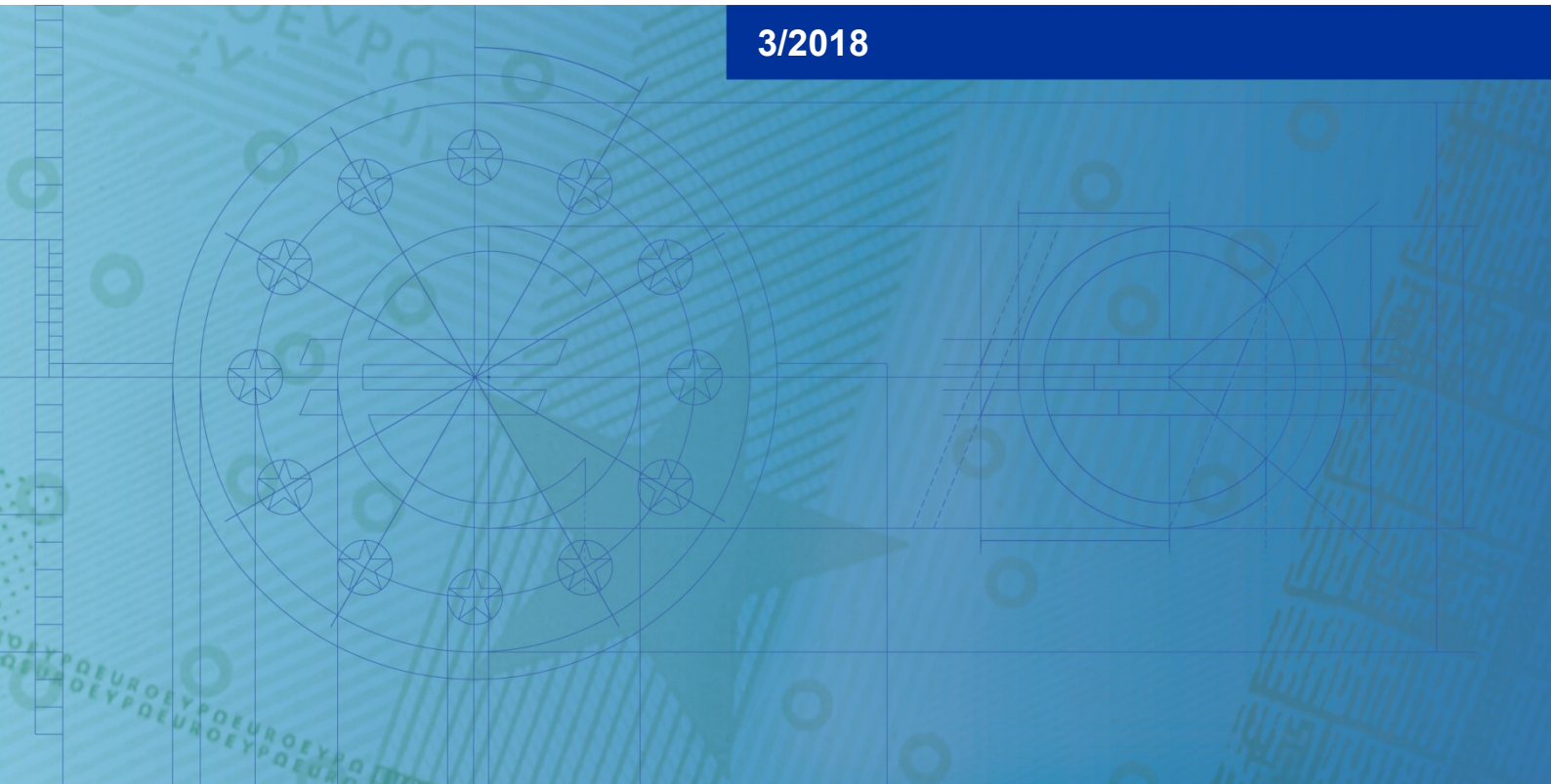

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

Tautsaimniecības Biļetens

3/2018

Aktuālās tautsaimniecības un monetārās norises

Kopsavilkums

Kopš marta sākumā notikušās Padomes sanāksmes saņemtā informācija liecina, ka pēc vairākiem ceturkšņiem, kuru laikā izaugsme bija augstāka, nekā gaidīts, tās temps nedaudz palēninājies, taču euro zonas tautsaimniecības izaugsme vēl arvien ir plaši vērojama un stabila.¹ Ņemot vērā informāciju, kas pieejama Padomes 2018. gada 26. aprīļa sanāksmes laikā. Euro zonas izaugsmes perspektīvas riski joprojām ir kopumā līdzsvaroti, bet ar globāliem faktoriem saistītie riski, t.sk. augoša protekcionisma draudi, kļuvuši nozīmīgāki. Kopumā tautsaimniecības stabilitāte joprojām apstiprina Padomes pārliecību, ka inflācija vidējā termiņā tuvināsies inflācijas mērķim, kas zemāks par 2%, bet tuvu tam. Vienlaikus pamatinflācijas rādītāji joprojām ir zemi, un vēl nav vērojamas pārliecinošas ilgspējīgas augšupvērstas tendences pazīmes. Tāpēc Padome turpinās monitorēt valūtas kursa un citu finansēšanas nosacījumu norišu iespējamo ietekmi uz inflācijas perspektīvu. Kopumā joprojām nepieciešams būtiskā apjomā īstenot stimulējošas monetārās politikas pasākumus, lai pakāpeniski palielinātu pamatā esošās inflācijas spiedienu un labvēlīgi ietekmētu kopējās inflācijas dinamiku vidējā termiņā.

Globālā līmenī apsekojumu rādītāji kopumā joprojām liecina par stabilu tautsaimniecības izaugsmi. Tomēr pēdējo nedēļu laikā publicētie paziņojumi par tarifiem ietver risku globālajai izaugsmei. Pasaules tirdzniecības rādītāji bija atšķirīgi, taču kopumā tie liecina par nelielu izaugsmes tempa samazinājumu gada sākumā. Turklāt ģeopolitiskie riski noteikuši naftas cenu kāpumu.

Euro zonas valstu valdības obligāciju peļņas likmes sarukušas, un šo obligāciju procentu likmju starpības mazinājušās (par šīs starpības mazināšanos liecina katrai valstij īpašo makroekonomisko pamatrādītāju uzlabošanās tautsaimniecības izaugsmes kontekstā). Līdzīgi, neraugoties uz dažām pastiprināta svārstīguma epizodēm, paaugstinājušās euro zonas kapitāla vērtspapīru cenas. Valūtas tirgos euro nominālais efektīvais kurss kopumā saglabājies nemainīgs.

Jaunāko tautsaimniecības datu un apsekojumu rezultātu analīze liecina, ka kopš gada sākuma izaugsmes temps nedaudz mazinājies. Šis sarukums varētu būt daļēji saistīts ar pagājušā gada beigās vērotā augstā izaugsmes tempa vājināšanos, taču, iespējams, to noteikuši arī īslaicīgi faktori. Tomēr kopumā gaidāms, ka izaugsme joprojām būs plaši vērojama un stabila. Privāto patēriņu veicina notiekošais nodarbinātības kāpums, ko savukārt daļēji noteikušas iepriekš veiktās darba tirgus reformas, un mājsaimniecību labklājības pieaugums. Ļoti labvēlīgi finansēšanas nosacījumi, uzņēmumu peļnītspējas uzlabošanās un stabils pieprasījums joprojām veicina uzņēmējdarbībā veikto ieguldījumu kāpumu. Ieguldījumi mājokļos vēl arvien

¹ Ņemot vērā informāciju, kas pieejama Padomes 2018. gada 26. aprīļa sanāksmes laikā.

palielinās. Turklāt plaši vērojamā globālā ekonomiskā izaugsme stimulē euro zonas eksportu.

Euro zonas valstu SPCI gada inflācija 2018. gada martā palielinājās līdz 1.3% (februārī – 1.1%), galvenokārt atspoguļojot augstāku pārtikas cenu inflāciju. Raugoties nākotnē, atbilstoši pašreizējām biržā tirgoto naftas nākotnes līgumu cenām gada kopējā inflācija, visticamāk, līdz gada beigām svārstīsies aptuveni 1.5% līmenī. Kopumā pamatā esošās inflācijas rādītāji joprojām saglabājas zemā līmenī. Turpmāk gaidāms, ka vidējā termiņā pamatā esošā inflācija pakāpeniski palielināsies, un to veicinās ECB monetārās politikas pasākumi, turpmāka ekonomiskā izaugsme, atbilstoša tautsaimniecībā neizmantoto resursu apjoma mazināšanās un straujāks darba samaksas kāpums.

Monetārā analīze liecina, ka plašās naudas M3 pieaugums turpinās stabilā tempā un ir tikai nedaudz zemāks par šauro diapazonu, kas vērots kopš 2015. gada vidus. M3 gada kāpuma temps februārī bija 4.2%, atspoguļojot ECB monetārās politikas pasākumu ietekmi un vislikvidāko noguldījumu turēšanas zemās izvēles izmaksas. Tādējādi šaurās naudas rādītājs M1 joprojām bija galvenais plašās naudas pieaugumu noteicošais faktors, un tā gada kāpuma temps joprojām ir stabils. Turpinās arī kopš 2014. gada sākuma vērotā privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma kāpuma atjaunošanās. Euro zonas banku veiktās kreditēšanas 2018. gada 1. ceturkšņa apsekojuma rezultāti liecina, ka aizdevumu atlikuma kāpumu joprojām veicina arvien lielāks visu kategoriju aizdevumu pieprasījums, kā arī turpmāka banku vispārējo kredītu nosacījumu stingrības mazināšana.

Pamatojoties uz tautsaimniecības analīzes rezultātiem un monetārās analīzes sniegtajiem signāliem, Padome apstiprināja, ka nepieciešams būtiskā apjomā īstenot stimulējošās monetārās politikas pasākumus, lai vidējā termiņā nodrošinātu stabilu inflācijas atgriešanos līmenī, kas zemāks par 2%, bet tuvu tam. Turpmāku monetāro atbalstu nodrošina neto aktīvu iegādes, liels iegādāto aktīvu atlikums un notiekošie un turpmākie reinvestēšanas pasākumi, kā arī procentu likmju perspektīvas norāde.

Tādējādi Padome nolēma nemainīt galvenās ECB procentu likmes un joprojām paredz, ka tās saglabāsies pašreizējā līmenī ilgāku laiku un daudz ilgāk par neto aktīvu iegāžu periodu. Attiecībā uz nestandarta monetārās politikas pasākumiem Padome apstiprināja, ka plānots veikt neto aktīvu iegādes ar pašreizējo mēneša apjomu 30 mljrd. euro līdz 2018. gada septembra beigām vai, ja nepieciešams, ilgāk, bet jebkurā gadījumā līdz brīdim, kad Padome būs pārliecinājusies, ka vērojama noturīga inflācijas līmeņa korekcija atbilstoši tās inflācijas mērķim. Visbeidzot, Padome vēlreiz uzsvēra, ka Eurosistēma turpinās atkārtoti ieguldīt aktīvu iegādes programmas ietvaros iegādāto vērtspapīru pamatsummas, pienākot šo vērtspapīru dzēšanas termiņam, ilgu laiku pēc tam, kad tiks pārtrauktas neto aktīvu iegādes, un jebkurā gadījumā tik ilgi, cik tas būs nepieciešams.

© Eiropas Centrālā banka, 2018

Pasta adrese 60640 Frankfurt am Main, Germany
Tālrunis +49 69 1344 0
Interneta vietne www.ecb.europa.eu

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.
ECB Valde ir atbildīga par šā biļetena sagatavošanu. Tulkojumus sagatavo un publicē nacionālās centrālās bankas.

Šajā numurā iekļautie statistiskie dati atbilst stāvoklim 2018. gada 25. aprīlī.

ISSN 2363-3506 (interneta versija)

ES kataloga numurs QB-BP-18-003-LV-N (interneta versija)